

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

De meldcode is een stappenplan waarin staat hoe wij als professionals om moeten gaan met signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Een meldcode is geen meldplicht. Door het gebruik van een meldcode blijft de beslissing, om vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling wel of niet te melden, de verantwoordelijkheid van de professional. In plaats van melden kunnen professionals ervoor kiezen om hulp te organiseren. Het stappenplan van de meldcode biedt houvast bij die afweging.

De meldcode is wettelijk verplicht voor het onderwijs.

Hieronder de basisinformatie over de inhoud van het stappenplan en wat je moet doen als je huiselijk geweld en/of kindermishandeling vermoedt.

Eerst kort uitleg van de begrippen:

Huiselijk geweld: geweld dat wordt gepleegd door iemand in huiselijke kring van het slachtoffer, d.w.z. gezinsleden of familieleden. Het kan gaan om lichamelijk geweld, psychisch geweld, seksueel geweld, verwaarlozing, schending van rechten, opsluiting en bedreigen.

Kindermishandeling: elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen t.o.v. wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel.

De Verwijsindex: een instrument dat gebruikt kan worden als je zorgen hebt over een gezin. Met de Verwijsindex wordt beoogd om zorgsignalen zo vroeg mogelijk bij elkaar te brengen en samenwerking met elkaar en het gezin te bespoedigen, om de zorgen zo licht en snel mogelijk op te lossen. Door een signaal af te geven in de Verwijsindex maak je jezelf bekend bij andere

professionals. De Verwijsindex is gericht op vroegsignalering en een goede efficiënte samenwerking, om te voorkomen dat kleine zorgen grote zorgen worden.

De scholen van het SPCO volgen de volgende stappen bij vermoeden van huiselijk geweld en kindermishandeling

Verwijsindex:

Het is mogelijk om voorafgaand aan de meldcode een signaal af te geven bij de verwijsindex (<https://www.multisignaal.nl/>)

Stappen verwijsindex:

- Hulpvraag van een gezin / cliënt
- U bent betrokken bij het gezin en u heeft zorgen over de ontwikkeling / opvoeding
- Bespreek de zorg met het gezin en geeft een signaal af in de Verwijsindex
- Samenwerking met alle betrokken partijen = is zo licht en snel mogelijk aan de slag met alle partijen en het gezin samen
- De zorg duidt op huiselijk geweld en/of kindermishandeling: START MELDCODE

Bij vermoedens zijn wij verplicht om te handelen volgens de meldcode.

Stappenplan meldcode:

1. In kaart brengen van de signalen

Het gaat om **feitelijke** signalen op een **tijdslijn**. Deze stap is van groot belang om een patroon te ontdekken in de signalen.

Je beschrijft feitelijk wat je ziet en zet dit op een tijdslijn. Om meer duidelijk te krijgen, de situatie beter in kaart kunt brengen, ga je in gesprek met de ouders. Daarnaast observeer je zo mogelijk de ouder en het kind tijdens contactmomenten. Je verzamelt alle signalen waardoor je duidelijker krijgt of er zorgen zijn en welke zorgen dit zijn.

Je zet de signalen in een notitie ParnasSys. Je start met de datum. Dan een enter. Vervolgens schrijf je feitelijk op wat je ziet. Bijvoorbeeld:

8-9-2018:

Jantje wordt gebracht door vader. Hij zegt vader geen gedag. Jantje wil niet meedoen met het spel. Hij schreeuwt.

Jantje wordt opgehaald door moeder. Hij begint te huilen als hij haar ziet.

22-9-2018:

Jantje wordt gebracht door vader. Hij duwt een andere leerling tegen de deurpost. Ook heeft hij vandaag een andere leerling geschopt en geslagen. Als moeder hem ophaalt loopt hij naar zijn fiets, zonder haar te groeten. Moeder zegt: Ach, hij is moe. Dat is hij altijd als hij in het weekend bij zijn vader is geweest.

6-10-2018:

Jantje wordt gebracht door vader. Hij zegt gedag zonder vader aan te kijken, gaat aan zijn tafel zitten en gaat lezen in zijn boek. Aan het eind van de ochtend schreeuwt hij zonder aanwijsbare reden tegen de leerkracht en rent het lokaal uit.

Enz.

Op een gegeven moment ga je een patroon zien. In dit geval is het steeds mis om de 2 weken op maandagen. Vader komt hem dan steeds brengen. Moeder geeft aan dat hij in die weekenden bij vader is geweest.

Bij stap 1 wordt ook gesproken over 'kindcheck'. Kindcheck geldt niet voor ons werkveld. Dit geldt in sectoren waar men met volwassenenzorg te maken heeft. Wanneer een volwassen cliënt ergens onder behandeling is, is het zaak voor de beroepskracht om te checken of de cliënt kinderen heeft, die van hem/haar afhankelijk zijn.

2. Collegiale consultatie

Overleg met een deskundige collega. De IB'er / zorgcoördinator / aandachtsfunctionaris raadpleegt zo nodig Veilig Thuis of een forensisch arts (dit is een deskundige t.a.v. letselduiding).

Op het moment dat je je zorgen maakt over kinderen, ga je kijken wat je kan doen voor de kinderen. Wat is in je cirkel van invloed? Als je niets doet, ben je een in stand houdende factor. In je rol van leerkracht consulteer je een

deskundige collega. Dit is de IB'er/zorgcoördinator/aandachtsfunctionaris of de medewerker onderwijs & kwaliteit.

3. Gesprek met de ouders en/of kind

Bij dit gesprek is ook de intern begeleider aanwezig. Bespreek de signalen.

- Leg de ouder en/of kind het doel uit van het gesprek.
- Beschrijf de feiten en de waarnemingen die je hebt gedaan.
- Nodig de ouder/het kind uit om een reactie hierop te geven.
- Kom pas na deze reactie zo nodig en zo mogelijk met een interpretatie van hetgeen je hebt gezien, gehoord en waargenomen.
- Leg het gesprek vast en laat het indien mogelijk ondertekenen door alle betrokkenen.

Indien de ouder en/of het kind de zorgen herkent, kan een begin worden gemaakt met het onderzoeken van kansen en oplossingen. Daarnaast kunnen handelingsadviezen worden uitgewisseld voor in de klas en thuis.

Indien tijdens het gesprek met de ouder en/of kind blijkt dat de zorgen een andere oorzaak hebben, kan dit traject afgesloten worden. Je kan het kind en de ouder binnen de interne en externe zorgstructuur van de school verder begeleiden.

De stappen 4 en 5 vallen onder de verantwoordelijkheid van de IB'er/zorgcoördinator/aandachtsfunctionaris.

4. Wegen van het geweld of de kindermishandeling, 5 afwegingsvragen

1. Vermoeden wegen

Ik heb de stappen 1 t/m 3 van de Meldcode doorlopen en

A: op basis van deze doorlopen stappen is er geen actie nodig: dossier vastleggen en sluiten

B: ik heb een sterk vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling
Het bevoegd gezag van mijn school is op de hoogte (in geval het vermoeden door schoolmedewerker wordt geconstateerd). Ga verder naar afweging 2.

2. Veiligheid

Op basis van de stappen 1 t/m 4 van de Meldcode schatten wij als school (functionarissen en bevoegd gezag)/leerplicht in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid:

A: NEE -> ga verder naar afweging 3

B: JA of twijfel -> direct (telefonisch) (anoniem) melding doen bij Veilig Thuis. De afwegingen hierna worden met Veilig Thuis doorlopen.

3. Hulp

Ben ik in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis, die binnen 5 werkdagen een besluit neemt en terugkoppelt naar de melder

B: JA -> ga verder met afweging 4

4. Hulp

Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in afweging 3 is georganiseerd en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp in gang zetten, termijn afspreken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn.

Zo concreet mogelijk maken en documenteren. Spreek af wie welke rol heeft en benoem casemanager. Spreek af welke taken alle betrokkenen en specifiek de casemanager hebben, zodat de verwachtingen voor iedereen helder zijn. Leg vast, voer uit en ga verder met afweging 5.

5. Resultaat

Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp afsluiten met vastgelegde afspraken over het monitoren van de veiligheid van alle betrokkenen. Spreek een nazorgtraject af. Leg termijnen en verwachtingen vast.

5. Beslissen: Hulp organiseren of melden

In Stap 5 worden twee beslissingen genomen:

Het beslissen of een melding bij Veilig Thuis noodzakelijk is en vervolgens beslissen of het zelf bieden of organiseren van hulp mogelijk is.

Het is van belang dat in stap 5 beide beslissingen en in de genoemde volgorde worden genomen.

De IB'er/zorgcoördinator/aandachtsfunctionaris vraagt zich op basis van signalen en het gesprek met ouders af of melden noodzakelijk is aan de hand van de vijf afwegings- vragen. Vervolgens besluit deze of het bieden of organiseren van hulp tot de mogelijkheden van zowel de school, leerplicht-ambtenaar als de betrokkenen (ouders/verzorgers) behoort. Als melden volgens het afwegingskader noodzakelijk is, moet de tweede beslissingsvraag over eventuele hulp in overleg met betrokkenen en Veilig Thuis beantwoord worden. Melden is niet verplicht (zie afwegingskader) en kan ook anoniem (zie laatste alinea wanneer dit mogelijk is).

Als school een melding willen doen, geldt als hoofdregel, dat er contact gezocht wordt met de ouders en uitleggen dat school een melding wil doen, wat dit voor hen betekent en wat het doel van de melding is. Wanneer er concrete aanwijzingen zijn dat door het voeren van dit gesprek de veiligheid van het kind(eren) in het geding zou kunnen zijn of dat ouders het contact met school in dit geval zullen verbreken en het kind uit beeld raakt, kan worden afgezien van dit gesprek.

Wat betreft de anonimiteit van de melding is de hoofdregel dat de identiteit van de melder bekend gemaakt wordt aan het gezin. Een melder kan enkel anoniem blijven als de melding:

- een bedreiging vormt of kan vormen voor het kind(eren), de medewerkers van de school of anderen.
- de vertrouwensrelatie zou kunnen verstoren tussen de beroepskracht van school en de leerling of zijn gezin.

Voor verdere informatie over de meldcode zie het afwegingskader in het handboek 'Onderwijs en zorg'. Zie ook het stappenplan hieronder.

STAP 1 *In kaart brengen van signalen*

Breng signalen in kaart die je zorg bevestigen of ontkrachten. Leg signalen en vervolgstappen objectief en feitelijk vast in het dossier. Voer indien nodig de kindcheck uit.

STAP 2 *Advies vragen aan deskundige collega of Veilig Thuis*

Overleg met een deskundige collega om signalen te duiden. Raadpleeg zo nodig Veilig Thuis of een forensisch arts. Neem bij eerge relateerd geweld, huwelijksdwang of vrouwenbesnijdenis direct contact op met Veilig Thuis.

STAP 3 *Gesprek met ouders en /of kind*

Bespreek je zorgen zo snel mogelijk met de ouders en met het kind zelf. Alleen als jouw veiligheid of die van het kind in gevaar kan komen door een gesprek kan je hiervan afzien.

STAP 4 *Wegen van het geweld*

Maak een inschatting van de aard en de ernst van de situatie op basis van de informatie uit stap 1 t/m 3. Vraag bij twijfel advies aan Veilig Thuis.

- Blijft je vermoeden bestaan? Indien nee: meldcode afsluiten.
- Zo ja, is er sprake van (een vermoeden van) acute of structurele onveiligheid?

STAP 5 *Neem twee beslissingen:*

1. Is melden noodzakelijk?

Als je acute of structurele onveiligheid vermoedt, doe je een melding bij Veilig Thuis en beoordeel je gezamenlijk of hulp bieden of organiseren ook tot de mogelijkheden behoort.

2. Is hulp (ook) mogelijk?

Beantwoord de volgende vragen:

- Ben je in staat effectieve hulp te bieden of organiseren?
- Werken betrokkenen mee aan de geboden hulp?
- Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot duurzame veiligheid en welzijn van alle betrokkenen?

Indien 'nee' (alsnog) melden bij Veilig Thuis.

Betrokken organisaties

Centrum Jeugd en Gezin Woerden: <https://www.cjgbodegraven-reeuwijk.nl/>

Veilig thuis: <https://veiligthuis.nl/>

Politie: <https://www.politie.nl/mijn-buurt/politiebureaus/06/politiebureau-bodegraven-reeuwijk.html?&geoquery=Bodegraven>